- (г = - 0,455).

Как видно, соотношение объективных и субъективных показателей исходного функционального состояния говорит о том, что наиболее точно оцениваются параметры самочувствия и менее отчетливо признаки настроения. Психофизическая нагрузка, полученная на занятиях аэробикой, снизила точность самооценки признаков функционального состояния. Прочность корреляционных связей между сопротивлением кожи и показателями САН уменьшилась до -0,255 (между г и С) и -0,396 (между г и А).

Рассмотрение результатов корреляционного анализа между величиной повышения общего уровня и активации и изменениями в показателях САН свидетельствует о том, что повышение активности находит отражение в сознание человека, прежде всего через повышение оценки своей активности (+ 0,861), затем самочувствия (+ 0,578) и в меньшей степени в осознании улучшения настроения (+0,384). Настроение, как один из показателей функционального состояния, является самостоятельной переменной, которая тесно связана с общим уровнем активации ЦНС. Настроение, скорее всего характеризует отношение к занятию, чем реакцию на величину энерготрат, которые определяют уровень активации.

Таким образом, динамика функциональных показателей, анализируемая на психофизиологическом и социально-психологическом уровнях имеет сходные тенденции. Изменение функционального состояния, происходящее на психофизиологическом уровне, находит достаточное отражение в сознании занимающихся аэробикой.

Выводы.

1. Оздоровительный и тренирующий эффект внедрения занятий аэробикой в режим дня студенток проявляется в повышении функциональных возможностей кардио-респираторной системы и опорно-двигательного аппарата на положительном эмоциональном и психофизиологическом фоне.
2. Установленные закономерности и зависимости отображают объективные реализации адаптационных процессов в организме под воздействием занятий адекватной интенсивности.
3. Под воздействием систематических занятий аэробикой повышается физическая работоспособность, толерантность организма к нагрузкам, ускоряются процессы восстановления, повышается общий уровень активации и возбуждения, улучшается эмоциональное состояние.

Перспективы дальнейшего развития выбранного направления состоят в более глубоком изучении взаимосвязей психофизиологического и социально-психологического уровней функционального состояния занимающихся аэробикой.

Литература.

1. Горго Ю.П. Психофізіологія (прикладні аспекти). Київ, Вид.МАУП, 1999, 123 с.
2. Горго Ю.П. Использование энергетических характеристик участков кожи человека для диагностики. Рук. деп. в УкрНИИ НТИ от 7.02.86 за № 457-Ук.-86. 25 с.
3. Мотылянский Р.Е., Ерусалимский Л.А. Врачебный контроль при массовой физкультурно-оздоровительной работе. - М. : ФиС, 1980. - 95 с.
4. Преварский Б.П., Буткевич Г.А. Клиническая велоэргометрия. - К.: Здоровье,1985. - 80 с.
5. Фонда Джейн. Моя аэробика// ФиС. - №9, 10. - 1984. - С. 24-25.

Поступила в редакцию 30.09.2006г.

ХАРАКТЕРИСТИКА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЩОЇ ФІЗКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ

Свістельник І.Р., Заневський І.П.
Львівський державний інститут фізичної культури

Анотація. Запропоновано кількісні показники інформаційного забезпечення фізкультурної освіти. Розкрито структуру інформаційної діяльності ВНЗ фізкультурного профілю. Подано результати порівняльного аналізу їхнього інформаційного забезпечення.

Ключові слова: фізкультурна освіта, інформаційні ресурси, показники інформаційного забезпечення.

Аннотация. Свистельник И.Р., Заневский И.Ф. Характеристика информационного обеспечения высшего физкультурного образования. Предложены количественные показатели информационного обеспечения физкультурного образования. Раскрыта структура информационной деятельности вузов физкультурного профиля. Представлены результаты сравнительного анализа их информационного обеспечения.

Ключевые слова: физкультурное образование, информационные ресурсы, показатели информационного обеспечения.

Annotation. Svistelnyk I.R., Zanevskyy I.P. A character of the Physical Education information support. The quantitative parameters of the Physical Education information support are recommended. The structure of the information activity of the Physical Education Institutions is discovered. The results of the comparative analysis of their information support are presented.

Key words: Physical Education, information resources, parameters of the information support.

Вступ.

Однією з центральних проблем розвитку галузі фізичної культури і спорту є підвищення якості підготовки фахівців у ВНЗ фізкультурного профілю. Важливою передумовою для розв'язання відповідних задач є розвиток інформаційного забезпечення вищої фізкультурної освіти [5]. Досліджуючи інформаційне забезпечення ВНЗ фізкультурного профілю, необхідно застосовувати чіткі кількісні критерії його оцінки. Вивчення сукупності показників, що характеризують ці критерії допоможе визначити стан та динаміку інформаційного забезпечення вищої фізкультурної освіти.

Аналіз останніх досліджень процесів інформатизації розвитку галузі фізичної культури і спорту показує, що система організації, формування інформаційного середовища становить собою сукупність взаємопов'язаних процесів, в основі яких є накопичення та організація інформаційних ресурсів відповідно до завдань навчально-освітнього та наукового процесів ВНЗ фізкультурного профілю [1, 2, 7]

Інформаційні аспекти фізичного виховання і спорту є важливими складовими функціонування фізкультурної освіти [3].

Однак рівень вимог інформаційного суспільства ставить перед вітчизняною спортивною наукою проблему розробки шляхів вдосконалення інформаційного забезпечення ВНЗ фізкультурного профілю [6]. Науковий підхід до розв'язання цієї проблеми передбачає, зокрема, вироблення методів кількісного аналізу стану інформаційного забезпечення відповідної тематики.

Дослідження виконано в рамках теми 2.1.15 "Розробка єдиного інформаційного середовища навчання у вищих фізкультурних навчальних закладах як засобу ефективності навчально-тренувального та навчально-оздоровчого процесу" Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту Держкомспорту України на 2001-2005 роки.

Формулювання цілей роботи.

Мета дослідження – визначити показники й проаналізувати стан інформаційного забезпечення навчального процесу та науково-дослідної роботи у ВНЗ фізкультурного профілю. *Завдання*: 1) розробити кількісні показники інформаційного забезпечення фізкультурної освіти; 2) розкрити структуру інформаційної діяльності ВНЗ фізкультурного профілю; 3) здійснити порівняльний аналіз їхнього інформаційного забезпечення.

Результати дослідження.

На основі аналізу наукової літератури [3] та нормативних документів [4] нами визначено ряд показників, які дозволяють оцінити стан інформаційного забезпечення ВНЗ фізкультурного профілю та виявити актуальні проблеми і тенденції його розвитку: 1) інформаційні ресурси – це сукупність документів у інформаційних системах; 2) загальна кількість використаних одиниць інформаційних ресурсів (зокрема, в середньому на одного користувача); 3) обертаність інформаційних ресурсів – це загальна кількість використаних одиниць відносно загальної кількості інформаційних ресурсів (зокрема, в середньому на одного користувача).

За результатами дослідження визначено, що галузеві ВНЗ володіють структурованими масивами інформації для забезпечення навчально-тренувального процесу та науково-дослідної роботи, у яких провідну роль відіграють інформаційні ресурси трьох видів: навчальні, наукові та спортивні (рис. 1).

За кількістю інформаційних ресурсів усіх трьох видів першість тримає Національний університет фізичного виховання і спорту (НУФВіСУ), який посідає приблизно половину від загального інформаційного ресурсу п'яти галузевих ВНЗ. У два рази менше інформаційних ресурсів у Дніпропетровському державному інституті фізичної культури (ДДІФКіС), решта галузевих ВНЗ – Донецький державний інститут здоров'я, фізичного виховання і спорту (ДДІЗФВіС), Харківська державна академія фізичної культури (ХДАФК) та Львівський державний інститут фізичної культури (ЛДІФК) – значно поступаються у кількісних показниках. Зокрема, привертає до себе увагу невелика кількість одиниць навчальних інформаційних ресурсів у ЛДІФК, наукових - у ДДІЗФВіС, а спортивних - у ХДАФК.

Результати статистичного аналізу процесу користування навчальними інформаційними ресурсами дозволили виявити принципово різну динаміку середньої кількості інформаційних одиниць на одного користувача у різних ВНЗ фізкультурного профілю за період 2000-2005 років. У НУФВіСУ та ДДІЗФВіС зафіксовано помірно рівні варіації цього показника (V – коефіцієнт варіації – дорівнює відповідно 10,6 і 7,4%, що можна вважати малою варіацією); для ЛДІФК характерним є середній рівень варіації (V=12,4%), у ДДІФКіС спостерігається високий рівень варіації (V=21,9%), а у ХДАФК – дуже високий (V=58,3%).

Результати порівняльного аналізу середньої кількості використаних навчальних інформаційних ресурсів у розрахунку на одного користувача свідчать, що загалом у п'яти ВНЗ за досліджений період цей показник дещо знижується: з 42,8 у 2000 році до 39,7 у 2005 році. Варто відзначити істотні коливання цього показника в окремих ВНЗ (рис. 2).

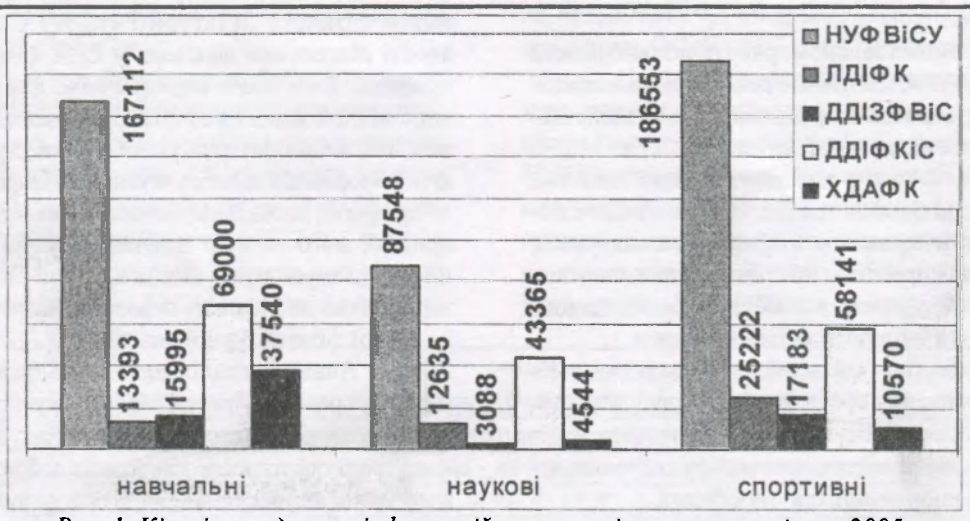

Рис. 1. Кількість одиниць інформаційних ресурсів станом на кінець 2005 року.

За результатами кореляційного аналізу показників загальної кількості використаних навчальних інформаційних ресурсів зафіксовано сильний статистичний взаємозв'язок між усіма парами сукупностей за роками (табл. 1). Це є свідченням сталості розвитку системи інформаційного забезпечення навчального процесу загалом у п'яти ВНЗ за досліджуваний період.

Важливим чинником успішності та ефективності науково-дослідної роботи є теоретико-методологічна база, що зосереджена у наукових інформаційних ресурсах. За показниками користування інформаційними ресурсами наукового спрямування у досліджуваний період спостерігається значна різниця між НУФВіСУ (V=9,4%) та всіма іншими ВНЗ. Виявлено невелику варіативність цього показника у ДДІЗФВіС (V=10,8%) та ЛДІФК (V=13,6%), а також велику - у ХДАФК (V=43,5%) і дуже велику – у ДДІФКіС (V=72,9%). Це пов'язано з тим, що у НУФВіСУ та ЛДІФК наукові інформаційні ресурси формувалися протягом тривалого часу, наслідком чого є сформована наукова інформаційна база. ДДІЗФВіС на сьогодні має найменший масив наукових інформаційних одиниць. У решті ВНЗ, зокрема у ДДІФКіС та ХДАФК, відбувається інтенсивне формування наукового інформаційного ресурсу.

У результаті двофакторного дисперсійного аналізу за кореляції даних (див. табл. 1) процесу користування науковими інформаційними ресурсами в обстежених ВНЗ встановлено статистично істотну варіацію (96,2% від загальної) цього показника між ВНЗ (рівень істотності $p<0,001$) і практично стабільний характер динаміки (внесок до загальної варіації 0,3%) користування за досліджений період ($p>0,9$). Загальна стабільність цього показника інформаційного забезпечення зумовлена потужним інформаційним масивом НУФВіСУ, де зосереджено більш як половину загальної кількості інформаційних ресурсів наукового спрямування та стабільно здійснюється їх поповнення.

Істотно зменшився протягом досліджуваних років показник користування інформаційними ресурсами спортивного характеру (табл. 2). Загальна варіація цього показника по чотирьох ВНЗ (крім ДДІФКіС) знаходиться у таких межах: невелика варіація у ДДІЗФВіС (V=8,2%) та ДДІФКіС (V=7,6%), помірна – у НУФВіСУ (V=13,8%) та ЛДІФК (V=13,8%) і дуже висока – у ХДАФК (V=78,7%).

Привертає увагу різке зростання показників використання інформаційних ресурсів спортивного спрямування у ХДАФК. Можна зауважити, що протягом 2001-2002 років відбулося суттєве зростання цього показника.

Висновки.

Запропоновані показники інформаційного забезпечення фізкультурної освіти показали свою

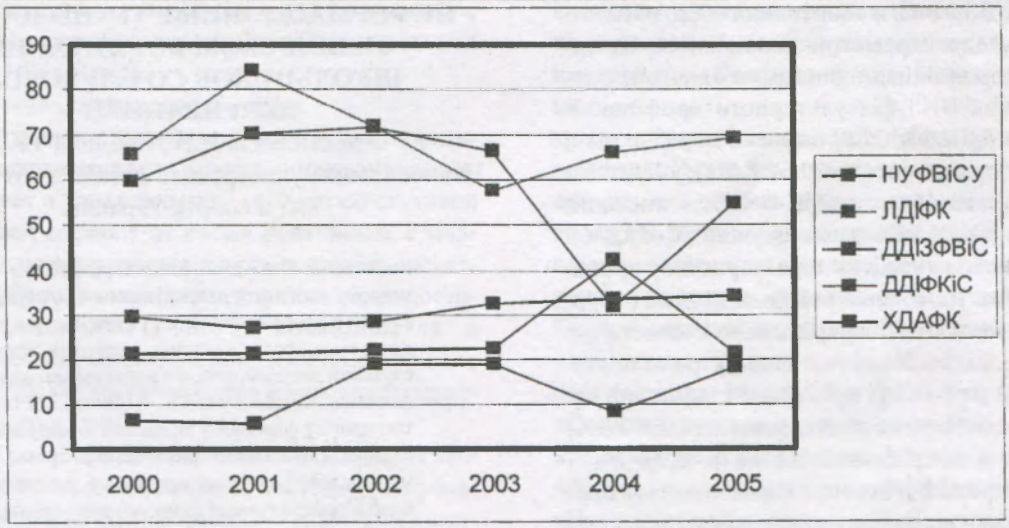

Рис. 2. Динаміка середньої кількості інформаційних ресурсів навчального характеру, використаних одним користувачем.

Таблиця 1

Кореляційна таблиця показників користування інформаційними ресурсами навчального спрямування у ВНЗ фізкультурного профілю: рівень істотності \ коефіцієнт кореляції *)

Роки	2000	2001	2002	2003	2004	2005
2000	1	**0,984**	**0,992**	**0,990**	**0,977**	**0,966**
2001	*0,003*	1	**0,979**	**0,962**	**0,992**	**0,989**
2002	*0,001*	*0,004*	1	**0,996**	**0,960**	**0,979**
2003	*0,002*	*0,01*	*0,001*	1	0,943	0,958
2004	*0,005*	*0,001*	*0,01*	*0,021*	1	**0,967**
2005	*0,008*	*0,002*	*0,005*	*0,011*	*0,008*	1

*)Граничне значення коефіцієнта кореляції на рівні істотності *0,05* складає 0,878, а на рівні істотності *0,01* – **0,959.**

Таблиця 2

Загальна та відносна на одного користувача кількість використаних інформаційних ресурсів спортивної тематики.

ВНЗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
НУФВіСУ	192318 *77,9*	180421 *86,0*	162415 *77,3*	162415 *77,3*	140204 *37,0*	134519 *62,6*
ЛДІФК	131265 *71,7*	104994 *58,0*	95039 *55,0*	122116 *66,9*	100103 *53,4*	95997 *53,0*
ДДІЗФВіС	13293 *15,8*	11846 *13,5*	12857 *14,7*	10912 *12,6*	13323 *15,9*	12838 *15,6*
ДДІФКіС	–*)	–	–	36995 *29,1*	41565 *38,9*	–
ХДАФК	1000 *0,80*	1223 *0,83*	30060 *20,4*	30060 *20,4*	19336 *13,1*	37440 *20,80*
Разом (без ДДІФКіС)	337876 *52,96*	298484 *47,74*	300371 *48,64*	362498 *57,14*	314531 *39,45*	280794 *42,66*

*) - дані відсутні.

ефективність і можуть бути рекомендовані для оцінки рівня організації інформаційної діяльності ВНЗ фізкультурного профілю. Ці ВНЗ володіють структурованими масивами інформації, провідну роль у яких відіграють інформаційні ресурси трьох видів: навчальні, наукові та спортивні. Першість за цими показниками належить НУФВіСУ (приблизно половина від загального інформаційного ресурсу), а інші ВНЗ значно йому поступаються, зокрема, найменше навчальних інформаційних ресурсів має ЛДІФК, наукових – ДДІЗФВіС, а спортивних - ХДАФК.

Виявлено параметри динаміки середньої кількості інформаційних одиниць на одного користувача в різних ВНЗ фізкультурного профілю. У НУФВіСУ та ДДІЗФВіС зафіксовано помірно рівні варіації цього показника (V=10,6 і 7,4%); у ЛДІФК - середній (V=12,4%), у ДДІФКіС - високий (V=21,9%), а у ХДАФК – дуже високий (V=58,3%).

Отримано кількісну характеристику процесу користування науковими інформаційними ресурсами в обстежених ВНЗ: зафіксовано статистично істотну варіацію (96,2% від загальної) цього показника між ВНЗ (p<0,001) і практично стабільний характер динаміки (внесок до загальної варіації 0,3%) користування за досліджений період (p>0,9).

Подальші дослідження передбачається провести у напрямку вивчення інших проблем інформаційного забезпечення вищої фізкультурної освіти.

Література

1. Свістельник І. Документальні ресурси спортивної інформації: типолого-тематична характеристика // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. / За ред. С.С. Єрмакова. – Х., 2002. – № 25. – С. 7-12.
2. Свістельник І.Р. Система наукової інформації: формування, розвиток, перспективи // Теорія та методика фізичного виховання. – 2005. – № 4. – С. 2-5.
3. Ермаков С.С. Система распространения спортивной научно-технической информации // Олімпійський спорт і спорт для всіх: Тези доп. IX Міжнар. наук. конгр. – К., 2005. – С. 236.
4. Закон України про Національну програму інформатизації // Вісн. Верховної Ради. – 2002. – № 1. – С.3.
5. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту. – К.: Держкомспорт України, 2004. – 15 с.
6. Igel Ch., Daugs Rh. Information Technologies in European Sport and Sports Science: The European Pilot Project ITES / / Sports Information in the third Millennium: Proc. 11th IASI World Congress. ? Lausanne, 2001. – P. 117-128.
7. Svistelnyk I., Zanevskyy I. Sport information and research for physical education in Ukraine // 8th Annual Congress of ECSS.– Salzburg, 2003.– P. 287-288.

Надійшла до редакції 28.09.2006р.

ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ФИЗИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ ШКОЛЬНИКОВ СО СЛУХОВОЙ ДЕПРИВАЦИЕЙ

Хмельницкая И.В., Хабинец Т.А.
Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Аннотация. Статья посвящена разработке технологии мониторинга моторики школьников со слуховой депривацией в программировании физкультурных занятий.
Ключевые слова: контроль моторики, школьники со слуховой депривацией, физкультурные занятия.
Анотація. Хмельницька І.В., Хабінець Т.О. Інформаційні технології у фізичному вихованні школярів зі слуховою деривацією. Стаття присвячена розробці технології моніторингу моторики школярів зі слуховою депривацією в програмуванні фізкультурних занять.
Ключові слова: контроль моторики, школярі, слухова депривація, фізкультурні заняття.
Annotation. Hmel'nitskaya I.V., Habinets T.A. Information technologies in physical training of schoolboys with acoustical impairments. The paper is devoted to monitoring technology for motorics of schoolchildren aged 7—10 with hearing impairments in programming of physical exercises.
Key words: motorics control, schoolchildren, hearing impairments, physical exercises.

Введение.

Многочисленными исследованиями [1—5] установлено, что дети со слуховой депривацией имеют отклонения индивидуального характера в разви-